

Vodene kozice (Varičela)

Bosnian

Informacije o imunizaciji

Nacionalni program redovne imunizacije obezbjeđuje besplatne vakcine protiv vodenih kozica djeci od 18 mjeseci starosti i dodatnu dozu mladima u 7 godini srednje škole koji nisu preboljeli vodene kozice i koji nisu već vakcinisani.

Vodene kozice (Varičela)

Vodene kozice je izrazito zarazna infekcija koju uzrokuje virus po imenu varicella-zoster. Vodene kozice se prenose kašljanjem i kihanjem i direktnim kontaktom sa tekućinom iz plikova od osipa.

To je najčešće, blago, kratkotrajno oboljenje kod zdrave djece. Ponekad se vodene kozice razviju u ozbiljniju bolest poput bakteriološke infekcije kože koja dovodi do ožiljaka na koži, upale pluća ili upale mozga. Odrasli koji dobiju vodene kozice obično imaju teže simptome. Vodene kozice su opasne i po bebe ukoliko do infekcije dođe tokom trudnoće. Vodene kozice mogu izazvati ozbiljnu bolest a čak i smrt, u svim godinama.

Period inkubacije vodenih kozica je od 10 do 21 dan nakon čega dolazi do pojave osipa u vidu crvenih mrlja koje, u roku od nekoliko sati, postaju plikovi. Mrlje se obično pojavljuju po trupu, licu i drugim dijelovima tijela. Većina inficiranih osoba dobiju groznicu, osjećaju slabost i imaju jak svrabež.

Može ih dobiti svako ko ih nije ranije prebolio. Sve osobe koje su imale vodene kozice u prošlosti, smatraju se imunim te ne trebaju vakcinu. Oko 75 posto osoba dobiju vodene kozice prije dvanaeste godine.

Vakcina protiv vodenih kozica

Vakcina protiv vodenih kozica sadrži modificirani živi virus umanjene jačine i malu količinu antibiotika neomicin.

Preporučena doza vakcine

Preporučuje se **jednostruka doza** vakcine protiv vodenih kozica:

- djeci staroj 18 mjeseci osim onoj koja su već preboljela vodene kozice
- djeci u 7 godini srednje škole osim onoj koja su već primila vakcinu ili preboljela vodene kozice

Mladi (14 godina +) i odrasli

Vakcina se takođe preporučuje mladima (14 godina i stariji) i odraslima koji nisu primili vakcinu ili preboljeli bolest. Osobe ove starosne dobi koje ne znaju jesu li imali vodene kozice, trebaju se podvrgnuti testu krvi kako bi provjerili imunitet. Mnoge odrasle osobe koje nisu imale vodene kozice, su imune.

Vakcina protiv vodenih kozica se posebno preporučuje osobama koje nisu imune i koje imaju zanimanja visokog rizika kao što su:

- zdravstveni radnici
- nastavnici i radnici u dječjim vrtićima
- neotporne žene, prije trudnoće
- neotporni roditelji male djece
- neotporni kućni kontakti osoba sa oslabljenim imunitetom

Osobama koje imaju 14 i više godina, potrebne su 2 doze vakcine protiv vodenih kozica, u razmaku od dva mjeseca.

*Vakcina protiv vodenih kozica se **finansira** u okviru Nacionalnog programa imunizacije, samo za djecu koja pune 18 mjeseci starosti i djeci u 7 godini škole. Vakcina protiv vodenih kozica za djecu koja ne spadaju u ove starosne grupe i za osobe starije od 14 godina, mora se nabaviti privatno.*

Moguće nuspojave od vakcine protiv vodenih kozica

Reakcije su generalno, blage, dobro se podnose i mnogo su rjeđe nego komplikacije od bolesti.

Uobičajene nuspojave vakcine protiv vodenih kozica:

- blaga groznica
- bol, crvenilo i oticanje na mjestu uboda
- privremeni mali otok na mjestu uboda

Neuobičajene nuspojave:

Na mjestu uboda se mogu pojaviti 2 do 5 mrlja kao kod vodenih kozica a ponekad i na drugim dijelovima tijela, 5 do 26 dana nakon vakcinacije. U takvim okolnostima, pojava osipa poslije vakcine protiv vodenih kozica ukazuje da osoba treba **izbjegavati svakoga sa oslabljenim imunitetom, dok traje osip.**

Blagi vid vodenih kozica može se javiti jednu ili više godina poslije vakcinacije pošto vakcina nije potpuno djelotvorna kod svake osobe.

Izuzetno rijetke nuspojave:

- jaka alergična reakcija

Ako dođe do blagih reakcija, one traju 1 - 2 dana. Nuspojave se mogu ublažiti na sljedeće načine:

- piti više tečnosti
- ne nositi puno odjeće
- staviti hladnu, mokru krpu na mjesto uboda
- uzeti paracetamol da se smanji nelagoda (obratiti pažnju na dozu koja se preporučuje težini vašeg djeteta)

Ako su reakcije teže, ne prestaju ili ste zabrinuti, kontaktirajte vašeg ljekara ili bolnicu.

Provjera prije imunizacije

Prije imunizacije, recite vašem ljekaru ili sestri ukoliko se bilo šta od dole navedenog odnosi na vas ili vaše dijete:

- ako ste slabi na dan imunizacije (temperatura preko 38,5C)
- ako ste imali ikakve jake alergije
- ako ste imali jaku reakciju na bilo koju vakcinu
- ako imate bolest ili tretman koji uzrokuje slabiji imunitet (npr. HIV/AIDS, leukemija, rak, radioterapija ili kemoterapija)
- ako živite sa nekim ko ima bolest ili tretman koji uzrokuje slabiji imunitet (npr. leukemija, rak, HIV/AIDS, radioterapija ili kemoterapija)
- ako uzimate bilo kakve steroide osim inhalatora za astmu ili steroidnih krema (na primjer, kortizon ili prednizon)
- ako ste trudni ili planirate zatrudniti
- ako ste primili imunoglobulin ili transfuziju krvi u posljednjih 3 mjeseca ili intravenozni imunoglobulin u zadnjih 9 mjeseci
- osobe koje primaju imunizaciju trebaju ostati na mjestu imunizacije, najmanje 15 minuta